

Hvad er en salme?

Ordet "salme" kommer af det græske ord "Psalmos", der betyder "sang til strengespil". Salmerne tilhører en meget gammel tradition og fik med reformationen i 1520'erne en ny og selvstændig status som menighedssang på modersmålet ved kirkens gudstjeneste, tidligere sang man på latin, som kun de lærde forstod.

Salmen er skrevet til fællessang, om muligt til musikledsagelse. Den skaber en følelse af fællesskab, og de fleste salmer er skrevet til brug ved gudstjenester. Salmen har som arbejdersangen og rock- eller popteksten en enkel og fast strofisk form, ligesom den benytter sig af nemt tilgængelige udsagn og forståelige forestillinger.

I salmedigtningen/-sangen benytter man sig ofte af *gentagelsen* gennem standardytringer og tilbagevendende motiver fra Bibelen og den kristne forståelsesramme. Gentagelsen er en simpel, men effektiv, måde at understrege sine pointer på, ligesom den indgår som en naturlig del af den rituelle eller kultiske del af gudstjenesten.

Der findes mange forskellige slags salmer. Der er morgen- og aftensalmer, men der er også salmer, som tager direkte udgangspunkt i en beretning fra Bibelen. Nogle salmer er skrevet til kirkens store højtider, eksempelvis jul, påske og pinse. Andre benyttes i forbindelse med de kirkelige handlinger, som for eksempel barnedåb, bryllup og begravelse.

Fælles for alle disse salmer er, at de giver udtryk for religiøse følelser – på den ene eller den anden måde i form af eksempelvis lovsang, takkesang eller klagesang og så videre. Man kan imidlertid også betragte salmen som en art folkelig brugskunst, der formidler kollektive oplevelser og erfaringer. Salmer er således med til at gøre gudstjenesten festlig og højtidelig.

Nogle salmer er indholdsmæssigt således specielt rettet mod Gud eller Jesus som en bøn. Disse salmer er på denne måde rettet *opad*. Et eksempel på en sådan *opadrettet* salme kunne være Brorsons "*Op al den ting, som Gud har gjort*".

Andre salmer er mere *udadrettede*. De er måske mere en række bekendelses-salmer. Et eksempel herpå er Grundtvigs "*Den signede dag med fryd vi ser*".

Der findes også salmer, der formaner og belærer folk til at gøre noget bestemt – eller peger på motiver i de bibelske beretninger, som vi kan tage ved lære af. Andre salmer igen er mere *indadrettede* mod det jeg, som synger salmen. Individet kommer her i centrum – og spørgsmålet, der lyder kunne gå i retning af "*hvem er jeg?*" og "*hvad er det for en historie, jeg indgår i?*". Et eksempel herpå er Brorsons "*Her vil ties, her vil bies*".

I nogle lande betragter man ikke salmer som egentlig litteratur. Man mener ikke, at de rent litterært og kunstnerisk set er værdifulde. I Danmark er vi dog stolte af vores store salmetradition og værner om de gamle digtere og hylder de nye salmedigtere, som alle er med til at gøre vores danske salmebog til noget helt enestående. I Salmebogen er der således ikke blot et udvalg af salmer, der er også repræsenteret en perlerække af store salmedigtere og salmer/digte af stor kunstnerisk værdi og kvalitet, som man kan glæde sig over, hvad enten man tror på Gud - eller ikke.

Hvad er en salme og hvorfor synge salmer?

- ❖ Salmen er en tradition
- ❖ Salmen er min og alles
- ❖ Salmen kan udtrykke fortvivlelse, angst og glæde
- ❖ Salmen hænger sammen med kristendommen
 - ❖ Mennesker har altid sunget
 - ❖ Sangen er fælles
 - ❖ Tonen når langt omkring
 - ❖ Salmen vil det dybeste og højeste
 - ❖ Salmen finder ord og billeder i Bibelen
 - ❖ Sangen har rytme
 - ❖ Sangen har forskellig tone
 - ❖ Salmen er mere end bare en sang om Gud
 - ❖ Salmen er højtidelig
 - ❖ Sangen har plads til noget andet end én selv